

תוכן עניינים

2	 תוכן עניינים
3	 פרק א' – מאפיינים קבוצתיים
3	 1. קדימונים
4	 2. ממדים תרבותיים
5	 ב. מאפיינים אישיים: איך עוצבת בתוך הקשר חברתי ותרבותי?
5	 3. תפישת עצמי ויחסים בין אישיים
6	 4. נראות תרבותית
6	 ג. סיכום: רפלקציה על תהליך כתיבת העבודה
6	 5. כיצד ביצעת את תהליך הלמידה על הזהות האישית התרבותית

פרק א' – מאפיינים קבוצתיים

קדימונים

עד המאה ה-19, התרבויות המפותחות יחסית אסרו על יחסי מין בין בני אותו מגדר, מבחינה דתית ובחלקה אף פלילית, אך לא יוחסה זהות מסוימת המושתתת על חד-מיניות. במחצית מאה ה-19 חלה תפנית מסוימת ביחס האינטלקטואלים ליחסי מין בין בני אותו המגדר. התפתחות הפסיכולוגיה המודרנית הביאה לכך שהתשוקות והמיניות החלו להיתפס כחלק מהמהות של הפרט, ומיניות הומוסקסואלית נתפסה כהפך של הנורמטיביות המינית, גם אם בפועל ההומוסקסואליות הייתה רווחת ולא שולית. אותם חוקרי מיניות העניקו לראשונה לאנשים זהות על בסיס משיכתם המינית כאשר הציעו לראשונה קטגוריות כמו הומוסקסואל, לסבית, ביסקסואל והטרוסקסואל. קטגוריות אלו עשו דרכן מדפי המחקרים אל הערים ומשם אל הכפרים והפריפריות בסוף המאה ה-19 באירופה ובארה"ב. הקטגוריות העלו לתודעה סוגי מיניות שונים ועודדו את היווצרות הבסיס של הקהילה הלהט"בית במערב אירופה ובארה"ב, אך מנגד הקטגוריות הללו הציתו את השנאה הממוקדת וההדרה כלפי חברי הקהילה הלהט"בית, שכעת היו ממוסגרים כקבוצה. מגע מיני לא הטרוסקסואלי הפך מחטא נסלח לסטייה נפשית ולמחלה. הלהט"בים סבלו מאפליה גוברת ומפשעי שנאה ממוקדים בקהילה, כמו גם מהדרתה (יונאי, 2016).

שינוי החל לצוץ בשנות השישים של המאה העשרים. לאור התגבשותן של תנועות מגוונות לזכויות האזרח בארה"ב ובמערב אירופה, החלו גם הלהט"בים להתגבש כקהילה בשנות השישים של המאה הקודמת בארצות המערב, ודרשו שוויון זכויות והכרה בזהותם המובחנת. אחד הסממנים הבולטים למחאה באותה עת, היה ההתקוממות בבר סטנוול בשנת 1969, שהפכה לסמל להתנגדות לדיכוי ההטרונורמטיבי הממושך. בישראל, התגבשות הקהילה הגאה הייתה מאוחר יותר, עם הקמת ה"תנועה לזכויות הפרט" ב-1975 (ספרן, הרטל וששון-לוי, 2016). מאבקי הקהילה הגאה בהחלט נשאו פרי. בעולם כולו ובישראל בפרט חלה בעשורים האחרונים התקדמות לא מבוטלת לעבר השגת שוויון זכויות מלא יותר לקהילת הלהט"ב. לדוגמא, חוק איסור האפליה שלא מאפשר להפלות בין היתר להט"בים בקבלת שירותים, מכירות וכדומה וכן זכויות להטבות כלכליות שונות שמגיעות לזוגות חד מיניים כפי שהן מגיעות לזוגות הטרוסקסואליים כמו גם הגנה מפני פשעי שנאה ודברי הסתה על ידי החוק. עם זאת עדיין יש מקום רב להתקדמות בנוגע לזכויות הקהילה, בעיקר מבחינה חוק המגן פוזיטיבית על הקהילה הגאה וחוק המאפשר התרת נישואין בקרבה (כהן-אליה, 2016; הדר, 2016). מבחינה של פנאי, לרוב לקהילה הגאה משנות השישים ואילך יש מקומות בילוי נפרדים משלה. מחד הם שוליים ומאידך הם זוכים לשגשוג, בארץ ובעולם. כמו כן הקהילה פיתחה לעצמה סממנים של תרבות נפרדת דרך ז'רגון נפרד, לבוש שונה לעתים, תנועות משלה כמו תאים גאים, עמותות המוקדשות לקידום הלהט"בים, מצעדי גאווה וכדומה (יונאי, 2016).

ההיסטוריה של הקהילה הגאה עיצבה את המחשבות, הרשות והמנהגים של הקבוצה. הרתיעה המוקצנת והבלתי רציונלית הקיימת מהמאה ה-19 ואילך כנגד הומוסקסואליים (הומופוביה), שעד היום לא נמוגה לחלוטין, גרמה לקהילה לעצב דפוסי מחשבה הכוללים חשדנות בהטרונורמטיביים יחד עם הרצון להתגאות בנטייה המינית. היסטוריה זו כמובן גם עוררה רגשות של תסכול בקרב חברי הקהילה כמו גם ציניות באשר לרעיון של קבלה מוחלטת על ידי הרוב. מן ההיסטוריה גם נובעים מנהגים של חברי הקבוצה, כמו מצעד הגאווה, הקמת מועדונים המיועדים לגאים, ויצירת תאים קהילתיים מקומיים ללהט"בים: מנהגים אלו מטרם לחזק את חברי הקהילה, להכיר בשונותה ולעודד אחרים להכיר בקיומה. בנוסף, ההיסטוריה של הקהילה הגאה השפיעה עליו באופן אישי. ברור לי כי ללא מאבקים של דורות קודמים על שחרור הקהילה הגאה מכבלי הדיכוי ההטרונורמטיבי, היציאה מהארון הייתה קשה ואולי אף לא אפשרית עבורי. הדורות הקודמים סללו לי את הדרך לגאווה בנטיית המיניות שלי, ללא הצורך להסתיר אותן או לכסות עליהן. התגבשות הקהילה הגאה מבחינה היסטורית למעשה העניקה את לי המסגרת החברתית-תרבותית שלי, את התנועה שבה אני יכול לקחת חלק, את ההזדמנות למנף את רשת הקשרים שלי עם אנשים עימם אני מזדהה בנטייתי המינית